Súd:	Okresný súd Galanta
Spisová značka:	28C/60/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2320204452
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Detvaiová
ECLI:	ECLI:SK:OSGA:2023:2320204452.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Detvaiovou, v právnej veci žalobcu: M. W., Q..: XX.X.XXXX, W. U. J. XXX/XX, R., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Pavol Kollár, s.r.o., IČO: 36 757 276, so sídlom Lehotského 4, Bratislava proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.000,- Eur od 28.9.2020 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalobcovi sa voči žalovanej priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 25.11.2020 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu vo výške 25.279,- Eur s príslušenstvom, z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe.

2. Rozsudkom sp. zn.: XXC/XX/.-XXX zo dňa 15.3.2022 tunajší súd rozhodol tak, že I. výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom vo zvyšnej časti žalobu zamietol, III. výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Predmetný rozsudok sp. zn.: XXC/XX/XXXX-XXX zo dňa 15.3.2022 napadol odvolaním žalobca a žalovaná. Odvolatelia odvolania odôvodnili tým, že im súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. písm. b) CSP).

4. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uznesením sp. zn.: 11Co/70/2022 - 198 zo dňa 23.5.2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd považoval odvolacie námietky odvolateľov za dôvodné, keď prvoinštančný súd nepostupoval v súlade s § 220 ods. 2 CSP, čím stranám znemožnil uskutočnenie im patriacich základných procesných práv, a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť vec opätovne komplexne posúdiť, prejednať a následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie i náležite odôvodní v súlade s

ustanovením § 220 ods. 2 CSP a rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 7.11.2023 o 10.30 hod., na ktoré sa dostavili právny zástupca žalobcu, a zástupca žalovaného. Súd postupoval v intenciách rozhodnutia dovolacieho súdu. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávaní pridržal všetkých písomných aj ústnych vyjadrení, pričom za najpodstatnejšie považuje, aby sa pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme žalobcu vychádzalo z rozsudku NS SR zo dňa 30.9.2020, sp. zn. 6Cdo/152/2018, ktorý tiež uviedli v písomných vyjadreniach. Aj rozhodnutie o väzbe žalobcu spadalo pod tento prípad. Zavinenie žalobcu nebolo ani raz preukázané, pričom žalovaná len poukazuje na vyjadrenie žalobcu v čase jeho zadržania, keď bol pod vplyvom alkoholu, čo malo vplyv na jeho vyjadrenia, ale nereflektovalo reálny stav, čo preukázalo aj konanie pred všeobecnými súdmi. V súvislosti so súčasnou väzbou žalobcu poukázal na zásadu prezumpcie neviny.

6. Zástupca žalovaného sa na pojednávaní pridržal písomných aj ústnych vyjadrení, naďalej považuje za podstatnú otázku zavinenie väzby žalobcom, k čomu sa čiastočne vyjadril odvolací súd v bode 23 svojho rozhodnutia. Rovnako v bode 25 rozhodnutia odvolacieho súdu je odkaz na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/154/2019, v ktorom je uvedené, že na zavinenie väzby je potrebné určité konkrétne konanie obvineného. Popri všetkých ostatných námietkach opätovne poukázal na vyjdenie žalobcu, že sa cíti vinný z krádeže, ale nie z lúpeže, že prišlo z jeho strany k odcudzeniu finančných prostriedkov poškodeného, takže sa uchýlil k skresľovaniu určitých skutočností, aby sa vyhol väzbe. Vzhľadom na uvedené zástupca žalovanej zotrval na názore o zavinení väzby žalobcom ako okolnosti vylučujúcej vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom aj na súčasný pobyt žalobcu v ústave na výkon väzby považuje akékoľvek následky v žalobcovom súkromnom, spoločenskom, pracovnom a rodinnom živote v príčinnej súvislosti s ním vykonávanou väzbou v predmetnom konaní za vylúčené a nedôvodné. Žiadal žalobu zamietnuť.

7. Súd vykonal dokazovanie vyjadreniami strán sporu, listinnými dôkazmi založenými v spise a zistil nasledovný skutkový stav: žalobca bol vzatý do väzby dňa 15.11.2017. Okresný súd Galanta rozsudkom sp. zn. XT/XX/XXXX-XXX zo dňa 5.9.2018 uznal žalobcu vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Žalobca podal voči uvedenému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 5To/157/2018-267 zo dňa 21.2.2019, ktorým napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovaného (žalobcu) podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Následne bol žalobca prepustený z väzby, ktorá trvala do 21.2.2019. Dňa 23.3.2020 podal žalobca u žalovanej žiadosť poškodeného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe v zmysle § 15 zákona č. 513/2003 Z. z. Žalovaná listom zo dňa 18.9.2020 žalobcovi oznámila, že jeho žiadosť považuje za nedôvodnú z dôvodu nesplnenia podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy.

8. Podľa § 7 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

9. Podľa § 8 ods. 5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

10. Podľa § 16 ods. 4 zákon č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

11. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

12. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

13. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

14. Podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

15. Predmetnom konania je žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutí o väzbe vo výške 25.279,80 Eur, ktorá mu mala vzniknúť ako dôsledok nezákonnej väzby v trvaní 463 dní, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, predovšetkým práva na súkromie a rodinný život.

16. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané a nebolo ani sporné, že žalobca bol vo výkone väzby od 15.11.2017 do 21.2.2019 (463 dní), že žalobca sa dňa 23.3.2020 obrátil so svojím nárokom v rámci predbežného prerokovania nároku podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. na žalovanú, ktorá jeho žiadosť vyhodnotila ako nedôvodnú, o čom bol žalobca informovaný listom zo dňa 18.9.2020. V súvislosti s tým vzniklo žalobcovi právo uplatniť si nárok na náhradu škody na súde podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.

17. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vznikol v súlade s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle článku 5 ods. 5 Dohovoru každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami článku 5 Dohovoru, má nárok na odškodnenie.

18. Povinným subjektom je štát pričom ide o objektívnu zodpovednosť, zavinenie zodpovednej osoby sa nevyžaduje. Jedná sa o náhradu za stres, úzkosť, frustráciu a akúkoľvek inú škodu, ktorá bola zatknutím spôsobená.

19. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa judikátu NS SR 3 Cdo 137/2008 považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

20. Súd zameral dokazovanie na zistenie, či žalobca si nezapríčinil väzbu sám svojím správaním, ktoré predchádzalo rozhodnutiu o väzbe. Je potrebné vychádzať z toho, že väzba je prostriedkom na zaistenie obvineného pre účely trestného konania zo zákonom stanovených dôvodov (§ 71 Trestného poriadku). Žalobca bol vzatý do väzby z dôvodu v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, má preventívny charakter a má zabrániť tomu, aby obvinený ďalej pokračoval v skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie z trestného činu. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby znamená, že jeho zavinené konanie (aspoň vo forme nevedomej nedbanlivosti) bolo dôvodom k podaniu a vyhoveniu návrhu na jeho vzatie do väzby. Nie je preto významné, či konanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný. Pre vyvodenie záveru, že obvinený si sám

zavinil väzbu by bolo potrebné, aby vykonaným dokazovaním boli zistené také konkrétne skutočnosti, významné pre rozhodnutie o vzatí do väzby, ktoré by svedčili o tom, že obvinený si väzbu zavinil sám. Z predložených listinných dôkazov nevyplývali také konkrétne dôvody, z ktorých by mohol vyplynúť záver o zavinení žalobcu na vzatí do väzby. Takouto skutočnosťou nie je ani fakt, že obvinený je osobou v minulosti 15 krát súdom trestnú za rôznu trestnú činnosť, hlavne majetkovej povahy ale aj násilného charakteru, že sa ako obvinený ku spáchaniu trestného činu nepriznal, ale priznal sa ku krádeži, alebo že predmetný skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie spáchal počas skúšobnej doby, že odmietol vypovedať, pretože vzhľadom na jeho správanie v dobe vzatia do väzby neexistovali žiadne konkrétne okolnosti a skutočnosti objektívne odôvodňujúce existenciu dôvodnej obavy, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti obdobnej povahy. V tejto súvislosti súd uvádza, že nemá preukázanú existenciu žiadneho takého konkrétneho konania žalobcu, ktoré by túto obavu objektívne odôvodňovalo. Žalobca ako obvinený v záverečnej reči v konaní rozhodovaní o väzbe uviedol, že nemá dôvod sa schovávať, je riadne zamestnaný, má svoju rodinu, už sa zmenil a ľutuje, čo bol v nesprávnu hodinu na nesprávnom mieste. Žalobca bol síce v minulosti trestaný za inú trestnú činnosť, avšak od decembra 2016, kedy bol podmienečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody viedol riadny život, bol zamestnaný, žil so svojou rodinou. Ani z konania žalobcu pred vzatím do väzby súd nemal zistené také konkrétne skutočnosti, ktoré by preukazovali, že si väzbu zapríčinil sám. Vykonaným dokazovaním tak nebolo zistené žiadne také konanie žalobcu pred jeho vzatím do väzby, z ktorého by bolo možné vyvodiť, že si väzbu v trvaní 463 dní zavinil sám. Súd preto predmetnú námietku žalovaného považuje za neopodstatnenú a nedôvodnú a preto dospel k záveru, že žalobca nemá žiadnu vinu na vzatí do väzby, v ktorej bol nezákonne. V tejto súvislosti súd poukazuje na judikatúru slovenských súdov, v zmysle ktorej samotná skutočnosť, že v predchádzajúcom období preukázateľne spáchal totožnú alebo obdobnú trestnú činnosť (za ktorú bol právoplatne odsúdený) sama osebe neznamená automaticky zánik jeho práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe v zmysle ustanovenia § 8 ods. 6 zák. č. 514/2003 Z. z.

21. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.279,80 Eur s príslušenstvom. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobca vychádzal zo vzorca obsiahnutého v predchádzajúcom znení zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko posledná novela tohto zákona vypustila z jeho znenia vzorec pre výpočet uplatnenej výšky škody a nemajetkovej ujmy. Žalobca zároveň poukázal na rozhodovaciu prax ESĽP, v zmysle ktorej sa priznáva za 1 deň nezákonnej väzby suma vo výške cca 40,- Eur - 60,- Eur.

22. Zákon č. 514/2003 Z. z. ustanovuje súdu pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch povinnosť prihliadnuť najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípade v súlade požiadavkami spravodlivosti.

23. Osobná sloboda je jednou z najvýznamnejších slobôd chránených Ústavou SR ako aj medzinárodnými dokumentami. Osobnú slobodu je potrebné vnímať ako voľný, ničím neobmedzený pohyb človeka, ktorý sa môže podľa vlastného rozhodnutia zdržiavať na určitom mieste alebo slobodne z toho miesta odísť. Je jednou z najzakladanejších podmienok dôstojnej ľudskej existencie. Taktiež zabezpečuje voľnosť človeka od vonkajších prekážok a obmedzení jeho pohybu ako aj dáva možnosť každému človeku podľa vlastnej úvahy a vlastnej vôle zostaviť si svoj vlastný denný režim, naplánovať si životné udalosti a vykonať ich podľa vlastných predstáv.

24. Podľa vyjadrenia žalobcu výkon väzby mal výrazne negatívny dopad na jeho súkromný život v rodinnej sfére, prerušenie kontaktov s družkou, deťmi, nakoľko ho aj deti odsúdili, ako aj na citový a pracovný život. Dôsledkom väzby a následných zdravotných problémov pretrvávajú problémy v jeho partnerskom vzťahu, ako aj problémy zaradiť sa do spoločnosti v dôsledku čoho si nevedel nájsť prácu. Ľuďom už nedôveruje, zanevrel na všetko. Zdravotné problémy vznikli z dôvodu väzby, nakoľko bol vo výkone väzby v Leopoldove.

25. V prípade žalobcu došlo k pozbaveniu osobnej slobody nezákonným konaním žalovanej na 463 dní s dôsledkami na súkromný život žalobcu a čiastočne aj na pracovnú oblasť.

26. Podľa názoru súdu sú v danom prípade splnené predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na strane žalobu, ktorými predpokladmi sú: nezákonné rozhodnutie o väzbe, vznik škody - existencia ujmy, ktorá vznikla dôsledkom pozbavenia osobnej slobody, a tým zásah do osobnostných práv na rodinný život, pracovný život, pričom vzhľadom na uvedené dostatočným zadosťučinením nie je iba samotné konštatovanie porušenia práva, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

27. Berúc do úvahy osobu poškodeného, jeho doterajší život, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, súd zvažoval primeranosť požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Pri určovaní výšky súd vychádzal z vyššie uvedených kritérií, ktoré sú dané na strane žalobcu. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon súdom ustanovuje jediný limit maximálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Podľa § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, podľa ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. V danom prípade tento limit predstavuje 21.750 Eur (priemerná mzda za rok 2017 bola 435 Eur). Z § 1 tohto zákona pritom vyplýva, že zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov spôsobená ujma na zdraví. Vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu by táto náhrada mala byť nižšia.

28. V predmetnom konaní je nutná procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Žalobca vo vzťahu k ním tvrdenej neprimeranosti súdom priznanej nemajetkovej ujmy netvrdil a ani nepreukázal konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ním požadovaný nárok, t.j. priznať mu vyššiu sumu náhrady nemajetkovej ujmy ako obetiam trestných činov v zmysle zákona č. 274/2017 Z.z. Keďže žalobca neuviedol také rozhodujúce skutočnosti k utrpenej ujme v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote, na zdraví, na povesti, pre ktoré by požadovaná náhrada, ktorá je vyššia ako odškodnenie poskytované obetiam trestných činov, a na ktoré by mal súd pri rozhodovaní prihliadať, súd ich nemohol ani zohľadniť, pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, resp. porovnať ich s podobnými prípadmi, o ktorých súdy už rozhodovali. Žalobca tak v časti čo do výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazu, čo má za následok čiastočnú stratu sporu. V tomto smere žalobca len stručne poukázal na svoje doterajšie vyjadrenia a len všeobecne uviedol, že ESĽP priznáva za 1 deň nezákonnej väzby sumu vo výške cca 40,- Eur - 60,- Eur. V prípade rozhodovania súdu o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí. Osobitné okolnosti priznania sumy 40,- až 60,- Eur za deň nezákonnej väzby však neboli súdu zo strany žalobcu ani len tvrdené. Neznamená to však, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť, nemožno však len mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či ESĽP, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Súd v rámci svojej prieskumnej činnosti nenašiel rozhodnutie na podporu priznania nároku žalobcu v požadovanej výške, a to s poukazom na nedostatočné skutkové tvrdenia ohľadom závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy na strane žalobcu. Žalobca zároveň nenavrhol vykonať v tomto smere dôkazy. Keďže žalobca neuviedol skutkové tvrdenia o utrpenej ujme na povesti žalobcu, nemohol súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadnuť ani na právne závery rozhodnutí ESĽP, na ktoré poukázal žalobca, resp. odvolací súd, nakoľko sa nejedná o obdobné prípady, ktoré by bolo možné porovnať a následne dospieť k záveru o priznaní vyššej čiastky nemajetkovej ujmy. Rovnako súd nemohol zohľadniť ani rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/152/2018, nakoľko rozhodnutie sa zaoberalo premlčaním nároku a (ne)možnosťou priznania nároku nemajetkovej ujmy osobe, ktorej trestné stíhanie bolo ukončené inak než právoplatným odsúdením. Zo strany žalobcu tak neboli preukázané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali, priznať mu vyššiu sumu náhrady nemajetkovej ujmy ako obetiam trestných činov v zmysle zákona č. 274/2017 Z.z.

29. V prejednávanej veci nebolo pochýb o tom, že k ujme žalobcu na jeho osobnostných právach výkonom väzby došlo. Pri hodnotení následkov výkonu väzby u žalobcu spočívajúcich v jeho osobnej sfére je podľa názoru súdu už len z dôvodu obmedzenia osobnej slobody a súkromia namieste priznanie finančného zadosťučinenia, keďže ide o najzákladnejšie práva, ktoré boli vo vzťahu k žalobcovi v danom prípade porušené. Vzhľadom na okolnosti samotnej veci je priznanie finančného odškodnenia žalobcovi účinným prostriedkom na zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu, ktorým bol výkon

väzby v trvaní 463 dní. Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadol na osobu žalobcu, ktorý už bol predtým za trestný čin rovnakého druhu stíhaný a aj odsúdený a bol aj vo výkone trestu odňatia slobody, na podmienky väzby, na dĺžku väzby a dĺžku trestného konania až do vydania oslobodzujúceho rozsudku, ako aj na dôsledky aké mala väzba na súkromný život žalobcu - v rodinnej sfére prerušenie kontaktov s družkou, deťmi, nakoľko ho aj deti odsúdili, ako aj na citový a pracovný život, kedy mu väzbou bolo znemožnené vykonávať prácu. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy v rámci voľnej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadol na skutočnosti uvádzané žalobcom a zobral do úvahy všetky okolnosti prípadu vrátane závažnosti, trvania a následkov utrpenia. Súd vykonaným dokazovaním (zo žalobcom predložených lekárskych správ bez ďalšieho dokazovania, ktoré žalobca nenavrhol) nemal preukázané tvrdené zdravotné problémy a ich súvis s väzbou žalobcu. Súd má za to, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe je opodstatnený čo do výšky 5.000 Eur, vzhľadom na vyššie uvádzané okolnosti ako primeranú satisfakciu za život v izolácii a jeho následky a preto žalobe v tejto časti vyhovel a v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

30. Žalobca si v konaní uplatnil úroky z omeškania z uplatnenej nemajetkovej ujmy od 28.9.2020 (oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 18.9.2020 bolo žalobcovi doručené 21.9.2020). Vzhľadom na to, že sa žalovaná dostala do omeškania s plnením svojich povinností, súd priznal žalobcovi aj nárok na zákonné úroky z omeškania, tak ako si ich žalobca uplatnil, t. j. od 28.9.2020.

31. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Pre priznanie plnej náhrady trov konania v danom prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania (v nepatrnej alebo prevažnej časti) ale priznanie náhrady trov konania je dané, ak je žalobca úspešný v predmete konania. V predmetnej veci preto nemožno rozhodovať o náhrade trov konania na základe princípu čiastočného úspechu, ale je potrebné priznať žalobcovi plnú náhradu trov konania s poukazom na nález Ústavného súdu SR zo dňa 4.2.2021 sp. zn,. III. ÚS/475/2018.

35. O nároku na náhradu trov konania na prvoinštančnom súde a odvolacom súde, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovi ako strane, ktorá mala v konaní na súde I. a II. inštancie plný úspech, súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, a to v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Galanta.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.